

Laidiens: 23.04.2004., Nr. 64

Ministru kabineta noteikumi Nr.319

Rīgā 2004.gada 20.aprīlī (prot. Nr.23, 11.§)

Noteikumi par valsts valodas zināšanu apjomu un valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību ārzemniekiem, kas ir tiesīgi pieprasīt pastāvīgās uzturēšanās atļauju

Izdoti saskaņā ar Imigrācijas likuma 24.panta piekto daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka valsts valodas zināšanu apjomu un valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību Imigrācijas likuma 24.panta pirmās daļas 2., 3., 6. un 7.punktā minētajiem ārzemniekiem (turpmāk — ārzemnieks).
2. Valsts valodas prasmes pārbaude nav jākārt personām, kuras ieguvušas pamatizglītību, vidējo vai augstāko izglītību latviešu valodā.
3. Ārzemnieka valsts valodas prasmi apliecina:
 - 3.1. valsts valodas prasmes pārbaudes komisijas (turpmāk — komisija) izsniegta attiecīgās pakāpes valsts valodas prasmes apliecība (pielikums);
 - 3.2. dokuments par pamatizglītības, vidējās vai augstākās izglītības ieguvu latviešu valodā.
4. Komisijas izveido izglītības un zinātnes ministrs, un tās darbojas saskaņā ar izglītības un zinātnes ministra apstiprinātu nolikumu.

II. Valsts valodas zināšanu apjoms

5. Valsts valodas zināšanu apjoms atbilst trim valodas prasmes līmeņiem:
 - 5.1. pirmais (zemākais) līmenis;
 - 5.2. otrais (vidējais) līmenis;
 - 5.3. trešais (augstākais) līmenis.
6. Katram valsts valodas prasmes līmenim ir divas pakāpes — A un B pakāpe:
 - 6.1. pirmā līmeņa A pakāpe — persona spēj elementāri sazināties par vienkāršām sadzīves tēmām, minimāli lieto profesionālo leksiku, lasa un saprot īsus, nesaistītus tekstus, sludinājumus, reklāmas, paziņojumus, prot uzrakstīt personālās ziņas;
 - 6.2. pirmā līmeņa B pakāpe — persona spēj vienkāršos teikumos sazināties par sadzīves un profesionālām tēmām, lasa un saprot vienkāršus tekstus, prot aizpildīt tipveida dokumentus, veidlapas, rēķinus, kvītis;
 - 6.3. otrā līmeņa A pakāpe — persona spēj risināt vienkāršu dialogu gan par sadzīves, gan profesionālām tēmām, lasa un saprot vienkārša satura tekstus, spēj uzrakstīt tipveida dokumentus, iesniegumus, pilnvaras, aktus, kā arī vienkāršus

tekstus par sadzīves vai ar darbu saistītām tēmām;

6.4. otrā līmeņa B pakāpe — persona spēj brīvi sarunāties par ikdienas un profesionālām tēmām, lasa un saprot dažāda satura tekstus, spēj uzrakstīt darbam nepieciešamos dokumentus, izziņas, pārskatus, protokolus, ziņojumus, aktus, kā arī izvērstus tekstus gan par sadzīves, gan ar darbu saistītām tēmām;

6.5. trešā līmeņa A pakāpe — persona spēj brīvi sarunāties, diskutēt, izteikt viedokli gan par ikdienas, gan ar profesiju vai amatu saistītām tēmām, lasa un saprot dažāda satura un sarežģītības tekstus, spēj uzrakstīt ar iestādes, uzņēmuma pārvaldi saistītus dokumentus, lēmumus, līgumus, statūtus, amatu aprakstus, kā arī citus tekstus;

6.6. trešā līmeņa B pakāpe — persona spēj pilnīgi brīvi sazināties gan par ikdienas, gan ar profesiju vai amatu saistītām tēmām, spēj veidot sarunu atbilstoši situācijai, dažādos stilos, spēj variēt valodas izteiksmes līdzekļus, kā arī uzrakstīt dažādas sarežģītības tekstus.

7. Latviešu valodas centralizētajā eksāmenā, ko kārtro izglītojamie, kuri apgūst mazākumtautību izglītības programmu (turpmāk — latviešu valodas centralizētais eksāmens), iegūtais līmenis attiecīgi atbilst šajos noteikumos noteiktajai valsts valodas prasmes pakāpei:

7.1. F līmenis — pirmā līmeņa A pakāpei;

7.2. E līmenis — pirmā līmeņa B pakāpei;

7.3. D līmenis — otrā līmeņa A pakāpei;

7.4. C līmenis — otrā līmeņa B pakāpei;

7.5. B līmenis — trešā līmeņa A pakāpei;

7.6. A līmenis — trešā līmeņa B pakāpei.

8. Latviešu valodas centralizētā eksāmena līmeņu aprakstu nosaka valsts vispārējās izglītības standartā un konkrētajā vispārējās izglītības mācību priekšmeta standartā.

9. Ārzemnieks ir tiesīgs saņemt pastāvīgās uzturēšanās atļauju, ja viņš ir apguvis valsts valodu vismaz pirmā (zemākā) prasmes līmeņa B pakāpē.

III. Valsts valodas prasmes pārbaudes kārtība

10. Ārzemnieka valsts valodas prasmi novērtē komisija saskaņā ar izglītības un zinātnes ministra apstiprinātiem metodiskiem norādījumiem.

11. Valsts valodas prasmi pārbauda, pamatojoties uz ārzemnieka iesniegumu.

12. Komisija izvērtē ārzemnieka runātprasmi, lasītprasmi un rakstītprasmi kopumā un nosaka atbilstošo valsts valodas prasmes līmeni un pakāpi.

13. Ierodoties pārbaudes telpā, ārzemnieks uzrāda derīgu ceļošanas dokumentu.

14. Ja valsts valodas prasmes pārbaudes laikā komisija konstatē, ka ārzemnieks izmanto citas personas derīgu ceļošanas dokumentu, valsts valodas prasmes pārbaudes rezultāts tiek anulēts.

15. Pirms valsts valodas prasmes pārbaudes ārzemnieks nodod komisijas sekretāram savu iepriekš iegūto valsts valodas prasmes apliecību, ja tāda ir.

16. Pārbaudē nav atļauts izmantot mācību grāmatas, vārdnīcas un citus mācību līdzekļus. Ja ārzemnieks pārbaudes laikā pārkāpj pārbaudes noteikumus, atsakās atbildēt vai nenokārto pārbaudi, nākamo pārbaudi atļauts kārtot ne agrāk kā pēc diviem mēnešiem.

17. Ārzemnieka runātprasmi novērtē intervijā un nosaka atbilstošo valsts valodas prasmes līmeni. Intervijas laiks ir 6–7 minūtes.
18. Lasītprasmes un rakstītprasmes pārbaudei ārzemnieks saņem savai profesijai vai amatam atbilstošus testa uzdevumus. Pēc to izpildes nosaka personas valsts valodas prasmes pakāpi.
19. Pārbaudes norisi protokolē komisijas sekretārs. Komisijas sekretārs nodrošina, lai protokola lapas būtu numurētas, visas ailes aizpildītas, protokolā nebūtu svītrojumu, labojumu, dzēsumu.
20. Pēc valsts valodas prasmes pārbaudes ārzemnieks parakstās protokolā.
21. Komisijas locekļi pēc valsts valodas prasmes pārbaudes beigām paraksta protokolu.
22. Komisijas sekretārs apzīmogo protokolu ar komisijas zīmogu un nosūta Izglītības satura un eksaminācijas centram protokola kopiju.
23. Valsts valodas prasmes apliecību izsniedz komisijas sekretārs. Pēc ārzemnieka lūguma komisija apliecību var nosūtīt ierakstītā vēstulē pa pastu.
24. Ja apliecība ir nozaudēta, Izglītības satura un eksaminācijas centrs pārbauda, vai tā ir bijusi iegūta atbilstoši normatīvajiem aktiem par valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību, un izsniedz jaunu apliecību.
25. Sūdzības par valsts valodas prasmes novērtējumu vai pārbaudes kārtības neievērošanu persona var iesniegt Izglītības satura un eksaminācijas centrā 10 dienu laikā pēc pārbaudes rezultātu saņemšanas.
26. Izglītības satura un eksaminācijas centra lēmumu ārzemnieks var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.
27. Ārzemniekiem, kuri ir nokārtojuši latviešu valodas centralizēto eksāmenu un saņēmuši pamatizglītības vai vispārējās vidējās izglītības sertifikātu, valsts valodas prasmes pārbaude nav jākārt.

IV. Atvieglējumi valodas prasmes pārbaudes kārtībā

28. No valodas prasmes pārbaudes atbrīvojamas šādas personas:
- 28.1. I grupas invalīdi ar totālu afāziju (runas spēju zudums vai runas spēju traucējumi galvas smadzeņu bojājuma dēļ);
- 28.2. II grupas invalīdi, ja abpusējs kurlums vai kurlmēmums ir komplicējies ar psihisko atpalcību.
29. I grupas invalīdi, kuriem nav šo noteikumu 28.punktā minēto traucējumu, kā arī II grupas un III grupas redzes invalīdi kārtos valodas prasmes pārbaudi tikai mutiski.
30. No rakstiskās valodas prasmes pārbaudes ir atbrīvojami II grupas un III grupas invalīdi, kuriem nav labās rokas vai labās rokas plaukstas (kreilim attiecīgi — kreisās rokas vai kreisās rokas plaukstas).
31. No mutiskās valodas prasmes pārbaudes ir atbrīvojami II grupas un III grupas runas un dzirdes invalīdi.
32. Izglītības satura un eksaminācijas centra vadītājs, ņemot vērā Veselības un darbības ekspertīzes ārstu valsts komisijas vai tās struktūrvienības — vispārēja vai specializēta profila veselības un darbības ekspertīzes ārstu komisijas — izziņu un atzinumu, ir tiesīgs noteikt atvieglotu valodas prasmes pārbaudes un zināšanu pārbaudes kārtību personām, kurām ir piešķirta invaliditāte.

V. Noslēguma jautājums

33. Noteikumi stājas spēkā ar 2004.gada 1.maiju.

Ministru prezidents *I.Emsis*

Izglītības un zinātnes ministrs *J.Radzevičs*